

OUDERE ENGELSCH CARICATURISTEN EN ILLUSTRATORS,

□ □ □ DOOR CORNELIS VETH. □ □ □

II. NA HOGARTH. — AMATEURS — ANONYMI — JOHN KAY — JAMES
SAYER — NOG MEER ANONYMI — JAMES GILLRAY.

Een van de bekende prent-verkoopters in het laatste deel der 18e eeuw, Fores, adverteerde op een der politieke spotprenten, die hij uitgaf (1787) „Gentlemen's designs executed gratis”. Dat wilde dus zeggen, dat de amateurs, die teekeningen, of laat ons ze noemen, ontwerpen wilden aanbieden, niet nog bovendien de kosten van uitvoering en graveeren behoeften te dragen, de vriendelijke uitgever nam die voor zijn rekening. Men mag uit deze aankondiging opmaken, dat de voorwaarden niet altijd zoo gunstig waren, en dat menig gentleman (wij weten echter dat ook ladies zich aan politieke en „society”-caricatuur bezondigden) moest betalen

voor de eer, zich gedrukt te zien. En daaruit volgt wederom, dat men zijn gevoelens gaarne op deze wijze uitte; inderdaad zou men de gewoonte van dien tijd, om in een teekening openbaarheid te geven aan zijn opinies, kunnen vergelijken met die van ingezonden stukken schrijven, welke thans meer en meer in zwang is gekomen. De politieke tinnegieters van die dagen teekenden niet beter dan hun geestverwanten van heden gewoonlijk schrijven: zij lieten zich echter terwille van de strekking de correctie van een vakman welgevallen, het-

geen meer is dan van den amateur-journalist van heden gezegd kan worden, zoodat wij er in nederigheid niet op vooruit schijnen te zijn gegaan.

Moeten wij dus in de periode na Hogarth wel onderscheiden tusschen de door amateurs ontworpen en óf door graveurs, óf door werkelijke (oorspronkelijke) kunstenaars uitgevoerde prenten, en de caricaturen der eigenlijke teekenaars, daarmede is niet gezegd dat er een buitengewoon groot onderscheid in waarde was. Hogarth was, wat men ook van zijn ietwat barbaarsche kunst zeggen moge, een groot man, een zeer oorspronkelijke geest. iemand die in zijn tijd stond als een reus, zonder wien

JOHN KAY. LOOKING A ROCK IN THE FACE.

men zich de cultuur zijner dagen niet denken kan. Ontembaar strijder, fier burger, alzijdig van belangstelling, sterk en weerbaar, ofschoon bekrompen in zijn overtuigingen, op zijne wijze geletterd, de pen voerend met evenveel gemakkelijke en slagvaardigheid, als de graveernaald, door velen benijd en afgevallen, doch door anderen, een Fielding, een Warburton, een Swift, bewonderd. De caricaturisten na hem waren min of meer begaafde avonturiers van de kunst, die, als zoovele krijgslieden dier dagen, hun wapens ten dienst stelden aan den meest-